

2017

GRI-APPENDIX TILLHÖRANDE
ÅRS- OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING

INNEHÅLL 2017

OM LKAB:S REDOVISNING OCH GRI-APPENDIX	4
Intressenter och dialog	5
Väsentlighetsanalys	6
Väsentliga aspekter	7
STANDARDUPPLYSNINGAR	8
ORGANISATIONSPROFIL	8
IDENTIFIERADE MATERIELLA ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR	9
INTRESSENRELATIONER	12
RAPPORTPROFIL	12
SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR	12
ÖVERGRIPANDE STYRNING AV HÅLLBARHETSARBETET	12
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	12
DISCLOSURE ON MANAGEMENT APPROACH (DMA)	13
EKONOMI	13
Ekonomisk påverkan – värdeskapande samt påverkan sysselsättning och infrastruktur	13
MILJÖ	13
Övergripande	13
Resurseffektivt nyttjande av råvaror	13
Energianvändning	13
Biologisk mångfald	13
Miljöutsläpp till luft, vatten samt avfall	14
Produkter med miljöfördelar	14
Följa miljötillstånd och lagstiftning	14
Hantering av synpunkter miljö och samhälle	14
SOCIALT ANSVAR	14
Övergripande	14
Medarbetare och anställningsformer	14
Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	15
Mångfald och icke-diskriminering	15
Effektiva och hållbara inköp	15
Samverkan med ursprungsbefolkning	15
Samhällsomvandling	15
Affärsetik inklusive antikorrupktion	16
Krisberedskap	16
Plan för stängning	16
Mänskliga rättigheter	16
INDIKATORER	16
EKONOMI	16
MILJÖ	16
SOCIALT ANSVAR	19
Anställningsförhållande och arbetsvillkor	19
Mänskliga rättigheter	21
Övriga Sektorsupplement Mining and Metal	21
GRI-index	22

LKAB HÅLLBARHETSREDOVISNING 2017 – GRI APPENDIX

LKAB är en högteknologisk gruv- och mineralkoncern som sedan 1890 bryter och förädlar högvärdig järnmalm i norra Sverige till kunder på den globala stål- och industrimineralmarknaden. Koncernen är en resursintensiv verksamhet med en stark lokal förankring och samhällsroll. LKAB är en betydande arbetsgivare och uppdragsgivare och hållbarhet och ansvarstagande är en självklarhet. Ambitionen är att vara ett av de mest innovativa, resurseffektiva och ansvarstagande företagen i världen.

OM LKAB:S REDOVISNING OCH GRI-APPENDIX

LKAB:s års- och hållbarhetsredovisning redovisar en sammanställning av företagets räkenskaper och förvaltning, samt beskriver hur företaget under föregående år har arbetat med de mest väsentliga hållbarhetsaspekterna för verksamheten. Sedan 2008 upprättar LKAB sin hållbarhetsredovisning i enlighet med ramverket för hållbarhetsredovisning från Global Reporting Initiative. För 2017 tillämpas version G4. Där GRI-ramverket efterfrågar detaljerade

beskrivningar av specifika frågor har LKAB valt att inkludera kompletteringar och förtydliganden till års- och hållbarhetsredovisningen i detta appendix. Hållbarhetsinformation i årsredovisningen omfattar de sidhänvisningar som framgår av GRI-index på sidorna 69–70. Den lagstadgade hållbarhetsrapport som upprättats i enlighet med ÅRL 6 kap 10§ har integrerats i LKAB:s förvaltningsberättelse och omfattningen definieras i anslutning till årsredovisningens innehållsförteckning.

INTRESSENTDIALOG OCH VÄSENTLIGHET

Intressentperspektiv och väsentlighet är två centrala begrepp inom GRI och LKAB:s hållbarhetsredovisning. Intressentdialoger, både interna och externa, ligger till grund för att identifiera vilka frågor och områden LKAB förväntas redovisa resultat och arbetssätt för.

LKAB har en aktiv och löpande dialog med många olika intressenter

för att främja det samarbete som krävs för att bedriva en hållbar gruvverksamhet. Affären förutsätter långsiktighet och samverkan på många olika plan och LKAB lägger stor vikt vid att vara tillgängliga, lyhörda och transparenta.

LKAB:s intressenter och dialogform presenteras nedan.

	DIALOGFORM	VÄSENTLIGA FRÅGOR	RESULTAT
KUNDER	Kontinuerlig dialog i olika forum och samverkansprojekt.	<ul style="list-style-type: none"> ● Samhällsomvandling ● Resurseffektivt nyttjande av råvaror ● Klimatutsläpp och energianvändning ● Ekonomiskt resultat 	Samarbetsprojekt för mer energieffektiva processer och utveckling av pelletskvalitet.
MEDARBETARE	Informellt och formellt i form av arbetsplats-träffar, medarbetarsamtal, strategidagar, skyddsombudsmöten, fackliga förhandlingar och medarbetarundersökningar.	<ul style="list-style-type: none"> ● Rekrytering och kompetensförsörjning ● Samhällsomvandling ● Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet ● Malmbas och malmutbyte ● Samverkan med fackförbund 	Mål och aktiviteter inom LKAB koncernen för; <ul style="list-style-type: none"> - minskad sjukfrånvaro och olyckor - ökad jämställdhet - mångfald
LEVERANTÖRER OCH ENTREPRENÖRER	Regelbundna möten och leverantörsdagar för samsyn i viktiga frågor.	<ul style="list-style-type: none"> ● Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet ● Leverantörshandling ● Långsiktig hållbara produkter och lösningar 	LKAB:s arbete med hållbarhetsrevisioner har mottagits väl och i den intressentanalys som utfördes 2017 framkommer att de sociala och miljömässiga krav LKAB ställer på sina leverantörer leder till krav vidare i värdekedjan.
NÄRBOENDE	Flera olika kontakt- och dialogvägar säkerställer tillgänglighet och närvaro, exempelvis informationskontor, samråd och utgivning av tidskrifter och sociala medier.	<ul style="list-style-type: none"> ● Samhällsomvandling ● Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark ● Samverkan med lokalsamhällena 	Proaktiv och lättillgänglig information om rutiner och riktlinjer för LKAB:s arbete inom olika områden bland annat genom ny hemsida. Utveckla säkerställandet av klagomålshantering och uppföljning av vidtagna åtgärder genom bland annat externt visseblåsarsystem.
SAMEBYARNAS INTRESSEN	Dialog och ett flertal samverkansavtal med samebyar som berörs av verksamheten.	<ul style="list-style-type: none"> ● Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark ● Samverkan med ursprungsbefolkning ● Klimatutsläpp och energianvändning 	Samverkansarbete bedrivs med föresatsen att LKAB:s gruvverksamhet och samiska traditioner så som renskötsel ska kunna samexistera. Exempel på resultat är ersättningsprinciper samt ett verktyg för rennäringsanalys baserat på FPIC-principen.
BESÖKSNÄRING	Enskilda och allmänna möten med andra viktiga näringar i regionen.	<ul style="list-style-type: none"> ● Samverkan med lokalsamhällena ● Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark 	Erbjuda alternativ, samt gynna utveckling av fritidsområden. Samverkan/avtal med lokala företrädare för besöksnäringen och gruvturen.
INTRESSE-ORGANISATIONER	Dialog och samråd med intresseorganisationer som representerar miljö och samhälle. Branschsamverkan genom medlemskap i bland annat Euromines och Svemin.	<ul style="list-style-type: none"> ● Mänskliga rättigheter ● Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark 	Dialog och samarbetsprojekt med olika intresseföreningar för att minimera negativ påverkan från vår verksamhet.
ÄGARE	LKAB:s ägare svenska staten är representerad i styrelsen och vid årsstämman. Dialog och rapportering sker kontinuerligt genom styrelserepresentation, ägaranalys, besök och möten.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ekonomiskt resultat ● Affärsetik/antikorruption ● Mänskliga rättigheter ● Leverantörshandling 	Ägaren har höga krav på att bolag i den statliga portföljen skall vara föredömen inom hållbart företagande. Detta leder till ökat fokus på hållbarhetsfrågor i företaget och vidare i värdekedjan.
MYNDIGHETER OCH LAGSTIFTARE	Offentliga och enskilda möten, nationellt och internationellt, med berörda myndigheter, länsstyrelse och kommuner.	<ul style="list-style-type: none"> ● Efterlevnad av lagar, regler och tillstånd ● Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark ● Samhällsomvandling 	Arbetsmiljöansvar, egenkontroll och uppföljning av efterlevnad av villkor från miljödomstolar och myndigheter. Samråd, tillsynsbesök, rapportering och förbättringsarbete ingår i den dagliga verksamheten. Årsrapporter och hållbarhetsredovisningar i enlighet med riktlinjer.
SKOLOR, UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR	Löpande dialog och projektbaserade samarbeten med skolor och utbildningar på våra verksamhetsorter samt med högskolor och universitet.	<ul style="list-style-type: none"> ● Rekrytering och kompetensförsörjning ● Långsiktig hållbara produkter och lösningar 	Samarbeten och finansiering av evenemang/utbildningar för att främja tekniskt intresse och gruvrelaterad forskning.

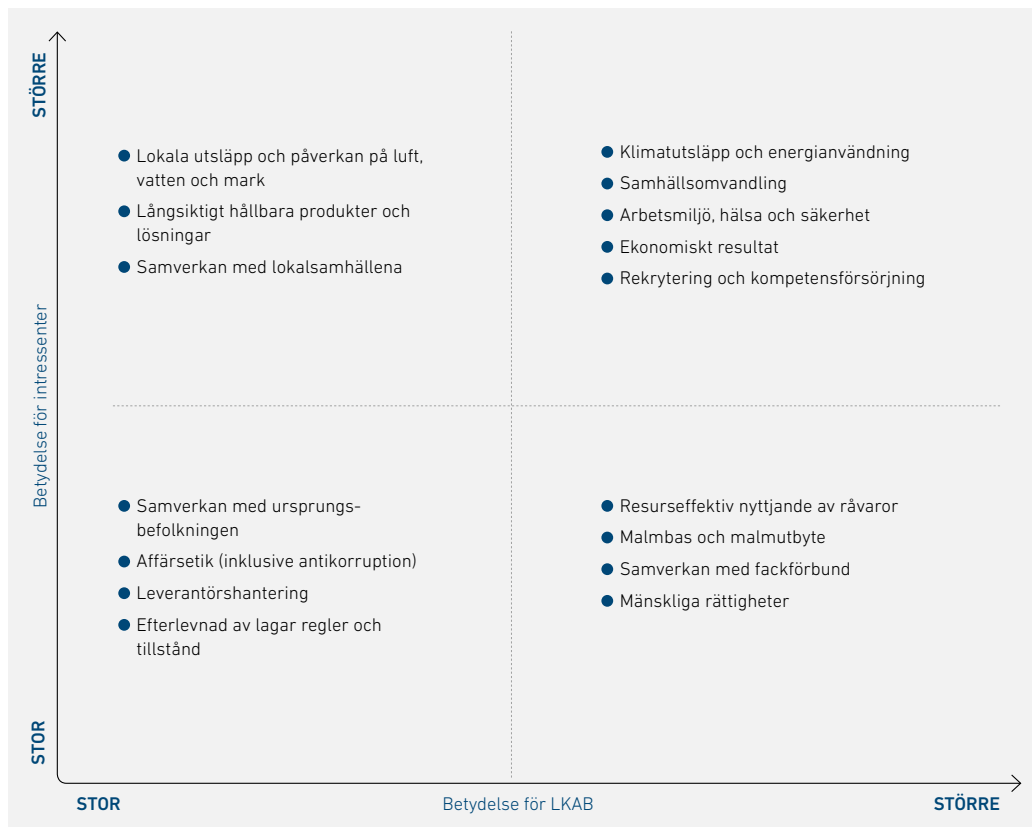
VÄSENTLIGHETSANALYS

Då LKAB är verksam i en bransch med långa cykler med kärnverksamheten koncentrerad till samma geografiska områden i Malmfältet i Sverige, har LKAB beslutat att göra en mer omfattande intressent- och väsentlighetsanalys vartannat år. Under 2017 har en ny intressent- och väsentlighetsanalys genomförts där olika representanter både utanför och inom företaget fått frågor om LKAB:s arbete med hållbarhet, kommunikation och vad som är viktigt för företaget att tänka på inför framtida utmaningar. Majoriteten av de svarande har kommit från Sverige, men även medarbetare, leverantörer och kunder från andra delar av världen har svarat. LKAB har tagit hänsyn till vad alla tillfrågade intressentgrupper inklusive medarbetare har rankat som de fem högst prioriterade hållbarhetsaspekterna för LKAB att arbeta med och rapportera om. Aspekterna har därefter rankats utifrån hur många intressentgrupper som ansett dessa vara

viktiga. De högst rankade har hamnat i kvadrantens översta högra hörn. LKAB arbetar även med förbättring, utveckling och kommunikation om hur företaget styr, hanterar och följer upp aspekterna. LKAB:s åtagande att arbeta hållbart ställer krav på att företaget följer internationella riktlinjer. Detta stämmer även överens med statens ägarpolicy där mänskliga rättigheter är ett prioriterat område. Vidare anser LKAB att en ökad kännedom behövs internt gällande LKAB:s påverkan på mänskliga rättigheter för att säkerställa att företaget tar ansvar och att eventuell affärsrisk minimeras. Av den anledningen har LKAB valt att lyfta in mänskliga rättigheter i matrisen, även om majoriteten av intressenterna inte ser aspekten som mest prioriterad för LKAB att arbeta vidare med.

Nedan presenteras resultaten från 2017 års väsentlighetsanalys mer detaljerat.

LKAB:S VÄSENTLIGHETSMATRIS 2017

LKAB:S VÄSENTLIGA ASPEKTER

De väsentliga aspekterna knyts till olika delar av LKAB:s affär. Hur dessa påverkar varandra och olika delar i LKAB:s verksamhet och värdekedja tydliggörs nedan.

Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark

LKAB påverkar miljön på olika sätt i produktionskedjan från gruvbrytning och förädling till transporter och efterbehandling. Därför pågår ett kontinuerligt arbete med ansvarstagande i fokus för att minimera påverkan, efterleva nuvarande tillstånd och förbereda för framtida miljökrav. Genom investeringar i teknikutveckling och reningsanläggningar, utveckling av efterbehandlingsarbetet och strategiska partnerskap, arbetar LKAB proaktivt för att undvika, minimera, restaurera och i vissa fall kompensera för negativ påverkan på naturresurser.

Långsiktigt hållbara produkter och lösningar

Stål är jordens mest återvunna material och kan användas om och om igen. LKAB arbetar oavbrutet med att utveckla och erbjuda produkter och tjänster som ger våra kunder långsiktigt mervärde vilket ökar vår konkurrenskraft.

Samverkan med lokalsamhällena

Respekt och förutsättningar för andra näringar och intressen ligger till grund för LKAB:s principer för samverkan med lokalsamhällena. Denna skapas direkt och indirekt exempelvis via leverantörssamarbeten, sponsring, friluftslivssatsningar och utbildningsinsatser. Vidare strävar LKAB efter en öppen och systematisk hantering av inkommande frågor och synpunkter för verksamhetens påverkan på markanvändning, miljö och samhälle.

Samverkan med ursprungsbefolkning

Pågående verksamhet påverkar möjligheten till renskötsel för de samebyar som verkar i området. I enlighet med internationella normer och riktlinjer arbetar LKAB med samverkan och tidig dialog för att så långt det är möjligt minimera och kompensera för den negativa påverkan som sker i samband med gruvverksamheten, detta för att säkerställa att både gruvor och renskötsel skall kunna bedrivas sida vid sida.

Affärsetik inklusive antikorrupcion

Hög affärsetik och en affärsmässig inställning skapar förtroende för LKAB vilket i sin tur lägger grunden för en framgångsrik affärsverksamhet. I LKAB:s uppförandekod specificeras hur vi arbetar med att säkerställa hög affärsetik och hur vi motverkar korrupcion i affärer genom förebyggande arbete, transparenta system och uppföljning.

Leverantörshantering

Tillförlitliga leverantörer av kvalitativa produkter och tjänster är ett måste för att LKAB:s verksamhet ska fungera smidigt. Genom ansvarsfulla inköp, där LKAB ställer krav på att leverantörer arbetar med rättvisa arbetsvillkor och minskad miljö- och samhällspåverkan, reduceras riskerna för störningar i produktionskedjan hos LKAB:s leverantörer och genom detta i förlängningen även i LKAB:s verksamhet.

Efterlevnad av lagar regler och tillstånd

Gruvdriften är en väl reglerad och tillståndspliktig verksamhet där samhällspåverkan, miljöpåverkan och arbetsmiljö måste hållas inom tillståndens villkor. Nyprövningar av tillstånd och förändringar i lagstiftning sker regelbundet och förändringar behöver bevakas för att omställningar till nya krav ska kunna säkerställas.

Klimatutsläpp och energianvändning

Klimatpåverkan är ett globalt problem där följderna av att inte agera kan bli katastrofala. LKAB arbetar med flera åtgärder för att minska förbrukning av energi och fossila bränslen. Detta genom effektivare användning av energi i vår verksamhet samt genom samarbetsprojekt. LKAB ser stor affärsnytta med att ytterligare energieffektivisera produkterna och processer.

Samhällsomvandling

Stegvis och ansvarsfull flytt av samhällen för att möjliggöra gruvdrift är en överlevnadsfråga för LKAB. Transparens, planering, förhandlingsvilja och öppen dialog samt tillgång till information i ett tidigt skede är en förutsättning för samförstånd och framgång.

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet

Kontinuerligt och förebyggande arbete för att säkerställa en säker arbetsmiljö och friska medarbetare är en nödvändighet. Det är oacceptabelt att människor skadas på jobbet och LKAB strävar efter arbetsplatser som är fysiskt och psykosocialt trygga. Detta genom normer och spelregler som accepteras och efterlevs av alla vilket leder till hållbara och produktiva arbetsplatser.

Ekonomiskt resultat

I en volatil marknad med hög kapitalintensitet är hög konkurrenskraft basen för att säkerställa ett hållbart LKAB. LKAB:s strategiska inriktning är kostnadseffektiv expansion och tillväxt med långsiktig och hållbar lönsamhet. Ambitionen är att, inom ramen för LKAB:s målbild om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet, optimera och effektivisera befintlig verksamhet och med det som bas säkerställa fortsatt verksamhet i framtiden.

Rekrytering och kompetensförsörjning

Ansvarstagande för arbetsvillkor som innebär tryck och god anställning samt möjlighet till utveckling inom företaget påverkar i förlängningen rekryteringsmöjligheter och kompetensförsörjning. Främjande av mångfald, säkerställande av lika möjligheter och nolltolerans mot diskriminering leder dels till en bredare rekryteringsbas samt hälsosamma arbetsplatskulturer och ett attraktivt företag.

Resurseffektivt nyttjande av råvaror

Ett resurseffektivt nyttjande av råvaror genom högt utbyte av järnmalm och mineraler samt effektivt nyttjande av insatsvaror som energi, är av största vikt då det ökar konkurrenskraften och är miljö- och samhällsekonomiskt riktigt.

Malmbas och malmutbyte

En god kännedom om mineralreserven är en grundförutsättning för stora och långsiktiga investeringsbeslut. Mineralreservens storlek och kvalitet har avgörande betydelse för produktkvalitet, produktionsvolym och kostnader. Prospektering har en central roll i LKAB:s långsiktiga tillväxt, värdeskapande och konkurrenskraft.

Samverkan med fackförbund

Aktiva och konstruktiva dialoger med fackliga representanter för att säkerställa medbestämmande och att medarbetares intressen hörsammas.

Mänskliga rättigheter

Den svenska staten är ansvariga för att de mänskliga rättigheterna efterlevs i Sverige. Detta ställer i sin tur höga krav på statliga bolag att respektera och efterleva de mänskliga rättigheterna. LKAB arbetar bland annat löpande med utbildning av medarbetare och riskanalyser för att identifiera och hantera direkta och indirekta risker, både internt och externt, för negativ påverkan och kränkningar.

STANDARDUPPLYSNINGAR

Den information om bolaget som ska lämnas enligt GRI:s ramverk är dels av grundläggande, dels av specifik karaktär. Den grundläggande informationen, som ger övergripande bakgrund till bolaget och dess verksamhet, kallas i GRI:s riktlinjer för 'standardupplysningar'.

Här presenteras de standardupplysningar som inte ingår i LKAB:s års- och hållbarhetsredovisning. Upplysningarna presenteras enligt ordningen i GRI:s riktlinjer. En förteckning över samtliga upplysningar finns i GRI-indexet på sidorna 22–23.

ORGANISATIONSPROFIL

G4-10 Beskrivning av total personalstyrka, G4-11 Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal

Översiktlig information om LKAB:s medarbetare finns i års- och hållbarhetsredovisningen, sidorna 38–41. Redovisningen kompletteras i appendix med uppgifter om kollektivavtalsanslutning. LKAB har under året haft totalt 4 118 (4 224) anställda i medeltal, vilket inkluderar deltids- och visstidsanställda. 21,1 procent utgörs av kvinnor på koncernbasis. De anställda återfinns i huvudsak i Sverige med 3 939 personer varav 880 är kvinnor, i Norge med 176 personer varav 21 är kvinnor och i England med 151 personer varav 34 är kvinnor. Samtliga medarbetare i Sverige och Norge omfattas av kollektivavtal, med undantag för koncernledningen.

G4-14 Försiktighetsprincipens tillämpning

För efterlevnad av svensk miljölagstiftning och LKAB:s miljöledningssystem, samt i syfte att identifiera och förebygga negativa miljökonsekvenser, utför LKAB obligatoriska riskanalyser som beaktar försiktighetsprincipen. Miljöledningssystemet är certifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001. Utöver det är delar av bolaget även certifierade enligt ISO 9001, ISO 50001 och OHSAS 18001.

INNEHAV AV CERTIFIKAT	ISO 14001	ISO 9001	ISO 50001	OHSAS 18001
LKAB	•	•	•	
LKAB Berg & Betong AB	•	•		
LKAB Mekaniska AB	•	•		
LKAB Kimit AB	•	•		
LKAB Fastigheter AB				
LKAB Nät AB				
LKAB Malmtrafik AB	•	•	•	
LKAB Malmtrafikk AS	•	•	•	
LKAB Norge AS	•	•	•	
LKAB Minerals AB	•	•		
LKAB Minerals Ltd	•	•		•
LKAB Minerals Oy	•	•		•
LKAB Minerals BV	•	•		•
LKAB Minerals GmbH	•	•		
LKAB Minerals AP	•	•		
LKAB Minerals Tianjin	•	•		
LKAB Minerals Inc		•		
Likya Minerals	•	•		•
LKAB Wassara				

G4-15 Externa stadgar, principer och initiativ

Utöver ovan nämnda ledningssystem har LKAB även åtagit sig att följa:

FN:s Global Compact – LKAB är inte formellt ansluten till Global Compact, men strävar efter att följa dess tio principer. Detta uttrycks bland annat i koncernens uppförandekod och leverantörsuppförandekod.

FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter – LKAB strävar efter att följa dessa principer. Detta åtagande avspeglas i koncernens uppförandekod, policy för mänskliga rättigheter och leverantörsuppförandekod.

GRI (Global Reporting Initiative) – från rapporteringsåret 2008 tillämpar LKAB GRI:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning i enlighet med statens ägarpolicy för företag med statligt ägande. Från och med rapporteringsåret 2014 tillämpas redovisningsversionen G4 kompletterad med sektorsupplementet Mining and Metals.

GruvRIDAS – LKAB arbetar med dammsäkerhet i enlighet med branschföreningen Svemin:s riktlinjer för dammsäkerhet. GruvRIDAS, som bland annat reglerar omfattning och intervall vad gäller tillsyn och kontroll av dammarna.

OECD:s riktlinjer för multinationella företag – LKAB strävar efter att följa de internationella riktlinjerna och detta återges i koncernens uppförandekod och leverantörsuppförandekod.

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) – LKAB omfattas av EU:s förordning som reglerar kemiska ämnen. Majoriteten av de produkter som LKAB tillverkar, de som är kemiskt modifierade, är registrerade före november 2010. Övriga produkter som LKAB säljer är naturligt förekommande mineraler som är undantagna från registreringsplikten enligt REACH. Produkter som används av LKAB ska godkännas av Kemiska nämnden som bland annat gör kontroll mot REACH. Respektive avdelningschef inom LKAB ansvarar för att göra regelbundna lagefterlevnadskontroller och säkerställa att kemikalielagstiftningen följs.

UNICEFs "Children's Rights and Business Principles" – LKAB:s åtagande att följa barnrättsprinciperna avspeglas i koncernens uppförandekod och leverantörsuppförandekod.

Agenda 2030 – LKAB har kartlagt sina väsentliga hållbarhetsfrågor gentemot FN:s mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG), som också refereras till som Agenda 2030.

G4-16 Medlemskap i organisationer

Euromines – europeisk branschorganisation för gruvindustrin.

Jernkontoret – den svenska stålindustrins branschorganisation, där LKAB deltar aktivt i miljökommittén och hållbarhetsnätverk.

Svemin – branschförening för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Arbetsgivarfrågorna hanteras i Gruvornas Arbetsgivareförening (GAF).

Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – nätverk för hållbar utveckling.

IDENTIFIERADE MATERIELLA ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR

I det här avsnittet beskrivs processen för väsentlighetsanalysen och hur de olika väsentliga frågorna kopplas till GRI:s ramverk och indikatorer på en mer detaljerad nivå.

G4-18 Process för att definiera redovisningens innehåll

Väsentlighetsanalysen från 2017 är ett beslutsunderlag för strategiarbetet för hållbar utveckling och sätter ramarna för hållbarhetsredovisningens innehåll. Redovisningen följer GRI:s principer och krav på genomförande enligt G4 nivå "Core". LKAB har under lång tid arbetat med att integrera hållbarhetsfrågor i verksamheten och därmed bidra till hållbar utveckling. Under 2016 antog LKAB:s styrelse en ny koncernövergripande strategi som benämns "LKAB:s strategi 2017–2021" vilken uppdateras löpande. LKAB:s strategiska huvudinriktning är att skapa långsiktig hållbarhet genom operational excellence och tillväxt. Ledar- och medarbetarskap, expertkompetens och teknisk utveckling är hörnstenarna i den strategiska inriktningen. Hållbarhetsmålen redovisas i års- och hållbarhetsredovisningen på sidorna 12–13.

Principer för väsentlighetsanalys

Arbetet med att definiera väsentliga frågor utgår från GRI:s principer:

- inkludering av intressenter
- hållbarhetskontext
- väsentlighet
- fullständighet

Identifiering av väsentliga aspekter

LKAB har under 2017 uppdaterat väsentlighetsanalysen i tre steg; omvärldsanalys, intressentanalys och intern identifiering. Metoden tar hänsyn till vad tillfrågade intressentgrupper inklusive medarbetare har rankat som prioriterade hållbarhetsaspekter för LKAB att arbeta med och rapportera om. LKAB arbetar löpande med förbättring, utveckling och kommunikation för hur företaget styr, hanterar och följer upp aspekterna. En ny väsentlighetsanalys görs vartannat år.

Omvärldsanalys – de hållbarhetsfrågor som är viktiga för intressenternas förtroende och för företagets möjlighet att bidra till hållbar gruvverksamhet är identifierade i en bred och kontinuerlig omvärldsanalys. Den är baserad på:

- Identifiering av best practice för hållbara affärer generellt och för branschen specifikt.
- Benchmark med frågor som är identifierade som väsentliga av konkurrenter och branschkollegor, i Sverige och globalt.
- Standarder baserade på internationella initiativ och ledningssystem och SDG, Sustainable Development Goals.
- Områden och frågor som exponerats i media med koppling till LKAB och gruvbranschen.

Intressentdialog – LKAB för en kontinuerlig dialog med koncernens intressenter för att identifiera frågor och förväntningar, samt för att validera det pågående arbetet och prioriteringar. Vartannat år görs även en djupare analys, senast genomförd 2017, vilken inkluderade enkäter och kundintervjuer.

IDENTIFIERAD VÄSENTLIG FRÅGA	ASPEKT INOM GRI ¹	G4-INDIKATOR	BESKRIVNING AV INDIKATOR
Leverantörshantering	Leverantörsbedömningar avseende miljö	G4-EN33	Miljöpåverkan i leverantörsledet
Leverantörshantering	Leverantörsbedömningar avseende mänskliga rättigheter	G4-HR11	Mänskliga rättigheter i leverantörsledet
Leverantörshantering	Leverantörsbedömningar avseende arbetsvillkor	G4-LA15	Arbetsvillkor i leverantörsledet
Affärsetik (inkl. antikorrupktion)	Antikorrupktion	G4-SO5	Korruptionsincidenter
Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	G4-LA6 + MM	Skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt arbetsrelaterade dödsolyckor
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark	Biologisk mångfald	G4-EN12 + MM	Väsentlig påverkan från aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark	Biologisk mångfald	MM2	Verksamheter med krav om beredningsplan för biologisk mångfald
Ekonomiskt resultat/Malmbas och malmutbyte	Ekonomiskt resultat	G4-EC1 + MM	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde + efterlevnad EITI
Ekonomiskt resultat	Ekonomiskt resultat	G4-EC3	Organisationens förmånsbestämda åtaganden
Klimatutsläpp och energianvändning	Energi	G4-EN3	Energianvändning i den egna organisationen
Klimatutsläpp och energianvändning	Energi	G4-EN5	Energiintensitet
Efterlevnad av lagar, regler och tillstånd	Lagefterlevnad miljö	G4-EN29	Betydande böter och andra sanktioner pga. brott mot miljölagstiftning och bestämmelser
Samverkan med lokalsamhällen	Klagomålsmekanismer miljö	G4-EN34	Rapporterade miljöärenden som mottagits och hanterats
Mänskliga rättigheter	Klagomålsmekanismer mänskliga rättigheter	G4-HR12	Rapporterade ärenden avseende mänskliga rättigheter som mottagits och hanterats
Rekrytering och kompetensförsörjning/Mänskliga rättigheter/Samverkan med fackförbund	Relationer arbetare/arbetsgivare	G4-LA4	Rapporterade ärenden avseende arbetsvillkor som mottagits och hanterats
Samverkan med lokalsamhällen/Mänskliga rättigheter	Klagomålsmekanismer samhällspåverkan	G4-SO11	Rapporterade ärenden som mottagits och hanterats
Efterlevnad av lagar, regler och tillstånd/ Samverkan med lokalsamhällen	Krisberedskap	MM G4-DMA	Krisberedskapsplanering
Rekrytering och kompetensförsörjning	Anställning	G4-LA1	Totalt antal anställda och personalomsättning
Klimatutsläpp och energianvändning	Utsläpp	G4-EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser
Klimatutsläpp och energianvändning	Utsläpp	G4-EN16	Indirekta utsläpp av växthusgaser
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark	Utsläpp	G4-EN21 + MM	NO _x , SO _x samt andra väsentliga utsläpp till luft
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark	Utsläpp och avfall	G4-EN24 + MM	Totalt antal samt volym av väsentligt spill
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark/ Malmbas och malmutbyte	Utsläpp och avfall	MM3	Volym jordmassor, gråberg, gruvavfall och slam, samt risker
Rekrytering och kompetensförsörjning	Icke-diskriminering	G4-HR3	Diskrimineringsfall
Rekrytering och kompetensförsörjning	Mångfald och lika möjligheter	G4-LA12	Mångfald inom styrelse, ledning och personalstyrka
Mänskliga rättigheter	Granskning	G4-HR9	Verksamheter som granskats med avseende på mänskliga rättigheter
Lokala utsläpp och påverkan på luft, vatten och mark/ Efterlevnad av lagar, regler och tillstånd	Stängning	MM10	Verksamheter med stängningsplaner på plats
Långsiktig hållbara produkter och lösningar	Produkter och tjänster	G4-EN27	Minskad miljöpåverkan från produkter och tjänster
Samverkan med lokalsamhällen	Indirekt ekonomisk påverkan	G4-EC8	Beskrivning av betydande indirekta ekonomiska effekter
Resurseffektivt nyttjande av råvaror / Malmbas och malmutbyte	Insatsvaror	G4-EN1	Materialanvändning i vikt eller volym
Samverkan med ursprungsbefolkningen	Ursprungsbefolkningars rättigheter	G4-HR8	Kränkningar mot ursprungsbefolkningars rättigheter
Samverkan med ursprungsbefolkningen	Ursprungsbefolkningars rättigheter	MM5	Verksamhet i anslutning till ursprungsbefolkningars traditionella områden, och överenskommelser med ursprungsbefolkningar
Samhällsomvandling	Lokalsamhälle	G4-SO2	Väsentlig, faktisk eller potentiell negativ påverkan på lokala samhällen
Samhällsomvandling	Förflyttning	MM9	Hushåll som omfattats av flytt, samt påverkan på uppehälle
Samhällsomvandling/Samverkan med ursprungsbefolkningen	Lokalsamhälle	MM6	Markdispyter med lokala samhällen och ursprungsbefolkningar

¹ För sidhänvisningar för respektive aspekt, se sidorna 22–23.

Intern identifiering – för identifiering av väsentliga frågor eller aspekter används den interna riskhanteringsprocessen vid det kontinuerliga arbetet med att utvärdera och följa upp mål och koncernstrategier. Vartannat år görs även en djupare analys, senast genomförd 2017 i enkätform.

Prioritering av väsentliga aspekter

LKAB utgår från ett externt och ett internt perspektiv för att prioritera väsentliga aspekter:

Extern: Grundas på de frågor som intressenterna i olika dialogforum lyfter fram som prioriterade. I dialogerna valideras det pågående arbetet och prioriteringarna. Det utgör underlag för en intern bedömning av intressenternas prioriteringar.

Intern: Perspektivet utgår från de frågor som utgör LKAB:s påverkan på hållbar utveckling. LKAB väger också in på vilket sätt företaget kan påverka frågan och anser den vara viktig för att affärsmodellen ska vara hållbar och värdeskapande. En aspekt som innebär en stor påverkan på hållbar utveckling kan få en lägre väsentlighetsklassning om LKAB:s rutiner och styrning är fullgod.

- Utgångspunkten för prioritering utifrån det interna perspektivet är LKAB:s kundlöfte och vision.
- LKAB:s koncernstrategi styr hur resurser fördelas, förädlas och förvaltas – det vill säga de mineraltillgångar som LKAB är beroende av, humankapital, innovationer och anläggningstillgångar, finansiellt kapital samt relationer med omvärlden.

Validering av väsentlighetsanalysen

LKAB validerar de prioriterade aspekterna vartannat år med interna och externa intressenter och stämmer samtidigt av dessa mot eventuella undersökningar, exempelvis SIFO och medarbetarundersökningar. Intressenters återkoppling på hållbarhetsredovisningen sker när som helst under året.

Avgränsningar

Avgränsningar för LKAB:s ansvar beskrivs för respektive väsentlig aspekt i appendix under avsnittet Särskilda upplysningar. Där anges om aspekten är väsentlig för organisationen inom LKAB-koncernen eller något led i värdekedjan.

Resultat: LKAB:s väsentlighetsanalys

Resultatet av väsentlighetsanalysen illustreras i en matris, med de aspekter som är väsentliga för LKAB:s arbete för hållbar utveckling.

Påverkan på hållbarhetsredovisning

Års- och hållbarhetsredovisningen redovisar de aspekter som bedömts vara väsentliga utifrån dialogerna med våra intressenter och validerats av LKAB.

Uppdatering av väsentlighetsanalysen

Väsentlighetsanalysen uppdateras vid behov och arbetet med att identifiera väsentliga hållbarhetsfrågor sker återkommande. Skäl till uppdatering kan vara omvärldsförändringar, tillgång till ny kunskap, nytt fokus för intressenter, ny intressentanalys, att LKAB:s verksamhet förändras eller andra förändringar som påverkar intressenternas förväntningar på LKAB.

Ansvar för väsentlighetsanalysen

LKAB:s enhet HR och hållbarhet ansvarar för att det finns en aktuell väsentlighetsanalys. En arbetsgrupp för hållbar utveckling deltar i prioriteringen av aspekter samt vid valideringen av analysen. I arbetsgruppen ingår representanter från LKAB, inklusive dotterbolag.

Analysen beslutas av direktören för HR och hållbarhet och föredras i koncernledningen.

G4-19 Väsentliga aspekter

LKAB redovisar de aspekter som identifierats som relevanta samt de GRI-aspekter och -indikatorer som är utvalda att rapporteras på enligt resultat av analysen. För väsentliga aspekter, se matris och tabell på sidorna 6 och 10.

G4-20 Avgränsningar för väsentliga aspekter inom organisationen

Väsentliga aspekters avgränsningar beskrivs under avsnittet Särskilda upplysningar i detta appendix, och där beskrivs även LKAB:s systematiska arbete med styrning, inom GRI benämnt DMA, för de respektive väsentliga aspekterna.

G4-21 Avgränsningar för väsentliga aspekter utanför organisationen

Väsentliga aspekters avgränsningar beskrivs under avsnittet Särskilda upplysningar i detta appendix, och där beskrivs även LKAB:s systematiska arbete med styrning, inom GRI benämnt DMA, för de respektive väsentliga aspekterna.

G4-22 Förklaring av effekten av korrigeringar från tidigare rapporter

Huntit: LKAB redovisar regelmässigt preliminära uppgifter för huntitbrytning. 2016 års preliminära uppgift är 16,3 kton. Den faktiska mängden redovisas i års- och hållbarhetsredovisningen för 2017. 2016 års faktiska mängd uppgick till 21 kton. Läs mer i års- och hållbarhetsredovisningen på sidan 49.

Energi: korrigering av 2016 års siffror avseende energi utanför EU/ETS. För Narvik saknades 355,69 m³ E01, för Luleå saknades 554,26 m³ E05 till uppvärmning av cisternerna i Uddebo, och i MalMBERGET saknades 24,23 GWh el.

G4-23 Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare årsredovisningar

LKAB har under 2017 kunnat inkludera även leverantörer i underlaget för olycksfall per miljon arbetstimmar. Detta är en mer rättvisande statistik för de olyckor som sker i vår verksamhet, då en stor del av arbetet i verksamheten utförs på entreprenad. För arbetade timmar utförda av leverantörer har en schablon använts. Schablonen baseras på en jämförelse av siffror från 2015, 2016 och del av 2017.

Utsläpp till vatten

Under 2017 har en ny vattenbalans tagits fram för Kirunas verksamhet i samband med prövning för utökad produktion. Detta har lett till relativt stora förändringar gällande rapporterade mängder bräddat vatten då mängderna tidigare har varit underskattade.

Förändringen i mängden bräddat vatten påverkar den totala mängden redovisat kväve samt spårmetaller i vatten. Korrigeringar har gjorts bakåt för totala utsläpp samt målvärden för att få jämförbara data över hela målperioden 2015–2021. Se sidorna 14 och 49 i årsredovisningen för uppdaterade mål och totala utsläpp.

Justering av miljömål för utsläpp till luft

Målet för kväve till luft har justerats för att endast motsvara NO_x från pelletsverken vilket är den huvudsakliga utsläppskällan, samt för att rikrikta målet över produktionsorterna.

Förändring i avgränsning EU ETS – Olivin tillkommer som utsläppskälla

Olivin tillkommer i CO₂-redovisningen efter förändringar i regelverket för EU/ETS. Mängderna CO₂ från olivin är så små att inga justeringar bakåt behöver göras.

Inga ytterligare väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare års redovisningar har genomförts.

INTRESSENTRELATIONER**G4-24 Intressentgrupper**

De nedan listade intressenterna ingick i intressentanalysen 2017.

Tillfrågade intressentgrupper:

- Statlig instans
- Myndighet
- Kommuner
- Leverantörer
- Kunder
- Lärosäten
- Branschorgan
- Fackliga företrädare och huvudskyddsombud
- Medarbetare
- Andra statliga bolag
- Samebyar
- Intresseorganisation för miljö, samhällsfunktion och mänskliga rättigheter
- Lokalsamhälle

G4-25 Identifiering och urval av intressenter

LKAB definierar intressenter som grupper av personer, som direkt eller indirekt kan påverka eller som påverkas av de beslut som LKAB fattar. Urvalet av prioriterade intressenter baseras på definitionen och den ömsesidiga påverkan. LKAB:s prioriterade intressenter för dialog och kommunikation är: kunder, medarbetare, myndigheter och lagstiftare, ägare, leverantörer och entreprenörer, närboende, intresseorganisationer samt rennäring och besöksnäring.

RAPPORTPROFIL**G4-28 Redovisningsperiod,
G4-29 Senaste redovisningen,
G4-30 Redovisningscykel**

LKAB redovisar sitt hållbarhetsarbete per kalenderår enligt GRI:s (Global Reporting Initiative) ramverk för hållbarhetsredovisning. Redovisningen ingår i års- och hållbarhetsredovisningen som publiceras årligen den 31 mars i enlighet med statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande. Den senaste redovisningen är publicerad den 31 mars 2017.

G4-33 Policy och praxis för extern granskning

LKAB:s hållbarhetsredovisning granskas av extern part i enlighet med statens ägarpolicy för företag med statligt ägande. Vilka sidor som omfattas av den externa granskningen framgår på sidan för innehållsförteckningen i års- och hållbarhetsredovisningen. Deloitte's revisorer betraktas som oberoende i förhållande till LKAB:s styrelse som avger och skriver under års- och hållbarhetsredovisningen i sin helhet.

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR

GRI:s ramverk är ett stöd för att transparent redovisa hur en organisation arbetar systematiskt och följer upp väsentliga frågor. Frågorna som identifierats som väsentliga i LKAB:s väsentlighetsanalys är matchade med motsvarande områden inom GRI, och baserat på dessa områden har LKAB valt att redovisa på ett antal indikatorer som ger möjlighet att följa upp resultat på ett konsekvent sätt över tid. Inom GRI:s ramverk benämns denna del av redovisningen 'särskilda upplysningar' eftersom de väljs ut baserat på bolagets särskilda frågor. Inledningsvis i detta avsnitt beskrivs hur LKAB:s systematiska arbete inom de väsentliga områdena bedrivs. Styrningen av hållbarhetsarbetet refereras inom GRI till Disclosure of Management Approach (DMA).

ÖVERGRIPANDE STYRNING AV HÅLLBARHETSARBETET

LKAB:s hållbarhetsarbete styrs med utgångspunkt från värderingarna "Engagerad – Nyttänkande – Ansvar", strategin och uppförandekoden. Hållbarhetsmålen har fastställts av styrelsen i syfte att säkerställa att LKAB uppnår ägarens krav att de statliga bolagen ska vara föredömen inom området hållbart företagande.

Det övergripande ansvaret har LKAB:s styrelse, läs mer i bolagsstyrningsrapporten i års- och hållbarhetsredovisningen.

Det operativa ansvaret för hållbarhetsarbetet ligger hos verkställande direktören. Sedan 2013 finns en särskild enhet,

Hållbar utveckling, som representeras i ledningsgruppen av direktören för HR och hållbarhet. Enheten ansvarar för att utveckla LKAB:s position som ett hållbart företag och ska stötta koncernens hållbarhetsarbete.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa att hållbarhetsmålen nås. Rapportering sker kvartalsvis till ägaren och styrelsen.

LKAB rapporterar resultat inom hållbarhetsarbetet via systemet Credit360 med undantag från HR-data som rapporteras i specifikt system. Då LKAB driver tillståndspliktig verksamhet följs många nyckeltal upp kontinuerligt för att säkerställa uppfyllelse av tillstånd och villkor. Resultat skickas till myndigheterna för extern uppföljning.

De interna kvalitetsrevisorerna, liksom den externa granskningen av hållbarhetsredovisningen, utvärderar datainsamling och kvalitet i processer. Direktören för HR och hållbarhet ansvarar för det strategiska personalarbetet och det operativa arbetet är decentraliserat. Personalfrågor hanteras i lönesättningskommitté och mångfaldsgrupp. Arbetsmiljö- och hälsorelaterade frågor hanteras av lokala arbetsmiljögrupper samt centrala arbetsmiljö-, skydds- och rehabiliteringskommittéer. Alla dessa grupper är partsammansatta med representanter från personalen och de fackliga organisationerna.

DISCLOSURE ON MANAGEMENT APPROACH (DMA)

Ekonomi

Ekonomisk påverkan – värdeskapande samt påverkan sysselsättning och infrastruktur

LKAB har stor ekonomisk påverkan. Genom att vara ett lönsamt företag skapas arbetstillfällen för medarbetare, entreprenörer och leverantörer. Utdelningen till ägaren, svenska staten, liksom skatter i Sverige, Norge samt andra länder har varit betydande under den senaste tioårsperioden. Investeringar i forskning och utveckling, infrastruktur samt sponsring är ytterligare effekter av vårt ekonomiska värdeskapande.

LKAB styrs av ekonomiska mål och policyer för utdelning, valuta, kredit och finans.

Vd och ekonomidirektören ansvarar för det ekonomiska resultatet, som rapporteras i årsredovisning och i delårsrapporter. Organisationens styrning och styrelsens övergripande ansvar beskrivs i bolagsstyrningsrapporten.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Miljö

Övergripande

LKAB:s verksamheter medför väsentlig miljöpåverkan. Landskapet påverkas av gruvbrytningen. Samhällen och miljö påverkas också av utsläpp till vatten och luft, buller, och vibrationer från malmförädlingen och övrig verksamhet. Då vi öppnar nya gruvor och tar ny mark i anspråk påverkas ibland orörd miljö. Dessutom krävs det stora mängder vatten och energi för pelletsproduktion.

Miljö- och energipolicyn ligger till grund för styrningen av miljöarbetet. Miljöledningssystemet är certifierat enligt ISO 14001 där en komponent i miljöcertifieringen är de riskanalyser som beaktar försiktighetsprincipen för att förebygga negativa miljökonsekvenser. Hållbarhetsmålen driver inriktningen och förbättringsarbetet där såväl energiförbrukning, utsläpp till luft och klimatsmarta produkter finns med. Genom regelbunden uppföljning säkerställs tillståndsnivåer utifrån egenkontrollprogram. LKAB utför även uppföljning i samband med rapportering av hållbarhetsmål till styrelsen och till hållbarhetsredovisning samt i de årliga miljörapporterna som sammanställs till tillsynsmyndigheterna. Inom LKAB finns ett avvikelshanteringssystem där samtliga miljöhändelser rapporteras.

LKAB har tillståndspliktiga verksamheter, läs mer under avsnittet Följa lagstiftning och miljö tillstånd.

Direktören för HR och hållbarhet har det övergripande ansvaret för rapportering och uppföljning av miljöaspekter. Det operativa ansvaret för samtliga miljöaspekter är delegerat till direktörerna för Division Norra och Division Södra och vidare i organisationens avdelningar och dotterbolag.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Resurseffektivt nyttjande av råvaror

LKAB bryter naturresursen järnmalm från fyndigheter i Malmfälten i norra Sverige i enlighet med miljö tillstånd. Därtill använder företaget även vissa insatsvaror, till exempel tillsatsmedel som dolomit och bentonit för produktionen av järnmalmspellets. LKAB bryter och säljer därtill huntit. Koncernen nyttjar även olika energislag såsom kol, olja och diesel.

För långsiktig verksamhet behöver LKAB säkra mineralreserver och mineraltillgångar. Läs mer om värdekedjan från prospektering, brytning, förädling och transport på sidorna 8–9 i års- och hållbar-

hetsredovisningen. Se även redovisningen i detta appendix under rubriken Produkter med miljöfördelar.

LKAB säkerställer genom leverantörsuppförandekoden att produktion och leverans av insatsvaror uppfyller krav på hållbarhetsaspekter och att ursprunget kan spåras. Detta följs upp även genom baskrav för leverantörer och leverantörsgranskningar. Läs mer under Effektiva och hållbara inköp.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Energianvändning

LKAB är en av Sveriges största energianvändare, då verksamheten är mycket energikrävande. Av den anledningen är det viktigt att effektivisera energianvändandet både för att begränsa kostnader och minska miljöpåverkan.

LKAB har en miljö- och energipolicy och koncernens energiledningssystem är certifierat enligt ISO 50001. Minskad energiförbrukning och minskade utsläpp av koldioxid ingår som koncernmål.

Energi i form av kol, olja och el köps in från externa leverantörer enligt fastställda rutiner. Det mest hållbara och energieffektiva alternativet ska väljas så långt det är möjligt. LKAB har ingen egen energiproduktion men levererar spillvärme från produktionen till de närliggande samhällen Kiruna.

För projekt krävs livscykelkostnadskalkyler. Överlag följs LKAB:s energianvändning upp på allt mer detaljerad nivå.

Avgränsning: inom LKAB

Biologisk mångfald

LKAB:s verksamheter ligger i en del av Sverige där andelen skyddade områden genom exempelvis Nationalparkstatus, Natura 2000 och dylikt är hög. Detta innebär att våra industriområden och gruvområden ofta ligger i relativt nära anslutning till mark med hög biologisk status. Gruvor, industriområden och samhällsomvandlingar tar mark i anspråk. Detta påverkar den biologiska mångfalden då naturmark försvinner till följd av utbyggnad av verksamheter och infrastruktur. Utöver markanvändning kan även utsläpp till luft från förädlingsprocessen och damning från industriområden ha en marginell lokal påverkan på biologisk mångfald. Från förädlingsprocessen är det främst utsläpp av SO₂ och NO_x som kan ha en regional påverkan på svavel och kvävebalanser vilket kan påverka biologisk mångfald, samt våra koldioxidutsläpp som i förlängningen innebär en global påverkan på biologisk mångfald genom att bidra till växthuseffekten och de följd effekter som denna innebär.

Begränsad lokal påverkan sker även i verksamhetens recipienter genom främst ökad kvävetillförsel samt vid enstaka tillfällen grumling vilket kan innebära en viss påverkan på biologisk mångfald.

LKAB:s anläggningar skapar även naturmiljöer som har en positiv påverkan på biologisk mångfald. Exempel på dessa är dagbrottsbranter och anrikningssandsmagasin som tillför strukturer i landskapet som motsvarar rasbranter och våtmarker. Dessa innebär en positiv påverkan för vissa fågelarter, exempelvis pilgrimsfalk. I arbetet med kompensation av naturvärden samverkar LKAB med tillsynsmyndigheten. Arbetet styrs specifikt av våra riktlinjer för markanvändning i vilka vi utgår från hänsynshierarkin. Vi styrs även av avfallshanteringsplaner, tillstånd och efterbehandlingsplaner. Dessa följs upp i samråd med myndigheter.

Avgränsning: inom och utanför LKAB:s verksamhet

Miljöutsläpp till luft vatten samt avfall

LKAB:s utsläpp av koldioxid, från framförallt pelletsproduktionen och uppvärmning av luft till gruvventilation, är betydande vid en nationell jämförelse, även om de är lägre än för motsvarande verksamheter internationellt sett. Med stor påverkan har LKAB också ett stort ansvar för att begränsa utsläppen och därmed bidra till att uppnå Sveriges nationella miljömål. Arbetet styrs av miljö- och energipolicyn samt hållbarhetsmålen. Det sätter ramarna för LKAB:s ambition och är ett verktyg för uppföljning. LKAB ingår i EU:s handelssystem för utsläppsrätter (EU-ETS) som har till syfte att minska utsläppen av bland annat koldioxid.

LKAB:s verksamhet påverkar även genom andra utsläpp till luft såsom utsläpp av exempelvis svaveldioxid från pelletsproduktion och genom nedsmutsande damning i form av nedfallande stoft i samhällena. Dessa följs upp löpande och i enlighet med gällande tillståndskrav. Utöver detta ger LKAB:s verksamhet upphov till buller och vibrationer vilka följs upp i enlighet med tillstånd och rapporteras till tillsynsmyndighet. Se även års- och hållbarhetsredovisningen sidorna 48–49 för mer information.

Gruvdriften ger stora avfallsmängder i form av sidoberg och anrikningssand. Sidoberget läggs på upplag inom gruvindustriområden och bedöms inte vara förenat med stora miljörisiker. Anrikningssanden lagras i dammar där överskottsvatten släpps ut till recipientvattendragen. Påverkan från produktionen på omgivning och miljö hanteras genom miljökonsekvens- och miljörisikbedömningar och systematiskt arbete med att minimera påverkan. Eventuell påverkan följs löpande upp genom egenkontrollprogram inom ramen för de tillstånd och villkor verksamheten är belagd med.

Avgränsning: inom LKAB

Produkter med miljöfördelar

Utveckling av produkter med miljöfördelar, exempelvis med mindre behov av energi för produktionsprocessen, är viktigt då det ger konkurrensfördelar och är ett bra klimatval för kunden. LKAB:s pellets har dokumenterade miljöfördelar jämfört med motsvarande produkter från våra konkurrenter och LKAB har ambitionen att utveckla fler produkter med miljöfördelar. Ansvaret ligger på direktör för Teknik- och processutveckling.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Följa miljö tillstånd och lagstiftning

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i moderbolaget LKAB samt i de svenska dotterbolagen. Merparten av denna verksamhet bedrivs inom produktionen av järnmalmsprodukter i Division Norra och Division Södra. Utan miljö tillstånd kan verksamheten inte bedrivas. De mest omfattande miljö tillstånden avser storskalig gruvbrytning och förädling av järnmalmsprodukter i Malmfälten, sandmagasin och sidobergsdeponering. Utöver det krävs tillstånd för bland annat grus- och moräntäkter och hamnverksamhet.

Tillstånden följs upp kontinuerligt via egenkontrollprogram och utfall rapporteras och diskuteras till myndigheter/ representanter för myndigheter. En sammanställning över året lämnas genom miljörapporten in till tillsynsmyndigheten senast 31 mars nästkommande år.

Avgränsning: inom LKAB

Hantering av synpunkter miljö och samhälle

LKAB:s verksamhet påverkar omgivande miljö och samhälle varför det är viktigt för företaget att hantera synpunkter och hålla en god dialog både om den dagliga verksamheten och vid oförutsedda händelser. Inom LKAB rapporteras miljö händelser och samhällsrelaterade synpunkter och klagomål via e-post eller telefon och även via LKAB:s avvikelshanteringssystem Synergi. Händelserna utreds och återkopplas kontinuerligt. Uppföljning sker primärt hos den berörda avdelningen, exempelvis organisationen för miljö eller organisationen för samhällsomvandling, men även via ledningens genomgång av miljöfrågor vilket sker två gånger per år. Beroende på händelsernas karaktär anmäls de till tillsynsmyndigheten och följs upp genom formellt informationsutbyte. Under de närmaste åren planeras systemet att utvecklas för att underlätta för externa intressenter att rapportera synpunkter och händelser, och för LKAB att följa upp ärenden.

Avgränsning: inom LKAB

Socialt ansvar

Övergripande

LKAB har ett stort ansvar för medarbetare och andra som arbetar på uppdrag av oss. Det sociala ansvaret sträcker sig också till leverantörs- och kundledet. Den mycket stora påverkan som verksamheten har lokalt på verksamhetsorterna för lokalsamhället och som samhällsomvandlingen medför, innebär ytterligare ansvar för LKAB. För att stödja arbetet med att effektivt identifiera, respektera och hantera risker förknippade med direkt och indirekt negativ påverkan på mänskliga rättigheter har en policy för mänskliga rättigheter upprättats och godkänts av LKAB:s styrelse.

Uppförandekoden, leverantörsuppförandekoden, samt arbetsmiljö- och personalpolicy, LKAB:s strategi och hållbarhetsmål styr verksamheten. Målen följs upp kvartalsvis för rapportering till styrelsen och därtöver följs ytterligare nyckeltal upp för att säkerställa att arbetet förtlöper enligt planer och verksamhetsmål.

Vd har delegerat arbetsgivaransvar till avdelnings-, sektions- och produktionschefer. Direktören för HR och hållbarhet har ansvar för strategiska personalfrågor inklusive kompetensförsörjningsfrågor. Ansvar för samarbetet med leverantörer och entreprenörer ligger dels hos inköpsorganisationen i LKAB, men även inom respektive dotterbolag.

Direktören för Samhällsomvandling ansvarar för genomförandet av handlingsplanen för samhällsomvandling.

Medarbetare och anställningsformer

LKAB är en betydande arbetsgivare i regionen. Ansvaret för medarbetare och för entreprenörers arbetsvillkor är stort. Arbetet styrs genom nationella arbetsmiljölagar och regler, LKAB:s egen uppförandekod och leverantörsuppförandekod, personalpolicy och personalhandbok, arbetsmiljöpolicy samt kommunikationspolicy. För att få tillträde till våra industriområden måste alla, såväl egen personal som leverantörer, genomföra interaktiva säkerhetsutbildningar.

Verkställande direktören har det övergripande ansvaret och delegerar detta linjevägen. Direktör HR och hållbarhet delegerar det operativa ansvaret för personalfrågor till personalledande chefer. Medarbetare representeras i styrelsen genom fackliga representanter. Personalfrågor hanteras i lönesättningskommitté och mångfaldsgrupp. Arbetsmiljö- och hälsorelaterade frågor hanteras av lokala arbetsmiljögrupper samt centrala arbetsmiljö-, skydds- och rehabiliteringskommittéer. Alla dessa grupper är partsammansatta

med representanter från personalen och de fackliga organisationerna. Arbetsmiljöarbetet följs upp genom att bedöma resultat av uppsatta mål och rapporteringen sker i HR-avdelningens system. Även entreprenörer omfattas av detta arbete och statistik förs även över entreprenörers olycksfall.

Stort fokus har de senaste åren legat på att säkerställa kompetenta medarbetare till varje tjänst. Utbildning av nya chefer genomförs löpande, liksom individuella samtal med nya chefer. Medarbetarskapet diskuteras och individuell utveckling planeras i årliga samtal med närmaste chef.

Medarbetarundersökning görs med jämna mellanrum och organisationerna arbetar löpande med resultatet. LKAB ser interninformation som en viktig faktor för framgång och intranätet samt leverantörsportalen är en källa för information.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet

LKAB:s verksamhet är förenad med risker ur arbetsmiljösynpunkt för anställda och leverantörer. Vi har betydande ansvar för arbetsmiljö, hälsa och säkerhet. Arbetet styrs genom uppförandekod, leverantörsuppförandekod, leverantörshandbok, personalpolicy samt arbetsmiljöpolicy och är en viktig del är programmet "Säkerheten först!" som syftar till att stärka säkerhetskulturen och minska antalet olyckor. Minskning av olycksfall och långtidssjukfrånvaro ingår i LKAB:s hållbarhetsmål.

Bedömningen från LKAB:s företagshälsovård är att LKAB lever upp till de krav som ställs enligt artikel 6-14 i ILO 176. Detta genom ett systematiskt arbetsmiljö- och hälsoarbete som utgår från arbetsmiljöpolicy, arbetsmiljömål och arbetsmiljöledningssystem. Samverkan mellan medarbetare, skyddsombud, chefer, ledare, stödorganisationer, beställare och leverantörer utgör grunden som är LKAB:s styrka när det gäller att förebygga och eliminera arbetsmiljö- och hälsorisker, skapa säkra gruvmiljöer, samt hantera arbetsskador och farliga situationer.

Arbetsmiljön är ett övergripande ansvar som vd ytterst ansvarar för. Ansvaret är delegerat till chefer, men en olycksfallsfri arbetsmiljö kan bara byggas upp genom allas aktiva medverkan. Förutom hantering av risker, strävar LKAB efter en utvecklande och god psykosocial arbetsmiljö.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Mångfald och icke-diskriminering

Med bristande balans mellan män och kvinnor i antal, är mångfald, jämställdhet och icke-diskriminering viktiga frågor. Arbetet styrs genom uppförandekod, leverantörsuppförandekod, personalpolicy samt mångfaldsplan som under 2016/2017 uppdaterats med start i medarbetarundersökning där LKAB:s medarbetare via enkät fått svara på frågor om hur de upplever mångfald och jämställdhet på arbetsplatsen. Under 2017 har organisationen arbetat med resultatet. Hållbarhetsmålen för mångfald i strategin speglar LKAB:s fokus i frågan.

Direktör HR och hållbarhet ansvarar för det strategiska personalarbetet och det operativa arbetet är decentraliserat. Personalfrågor kopplat till mångfald hanteras i lönesättningskommitté och mångfaldsgrupp. Arbetsmiljö- och hälsorelaterade frågor hanteras av lokala arbetsmiljögrupper samt centrala arbetsmiljö-, skydds- och rehabiliteringskommittéer. Alla dessa grupper är partsammansatta med representanter från personalen och de fackliga organisationerna. Arbetet följs upp genom måluppfyllelse, av chefer i de årliga utvecklingssamtalen, i medarbetarundersökning, i löneutvärdering och genom rapportering av överträdelser mot uppförandekod och policyer.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Effektiva och hållbara inköp

LKAB är en betydande inköpare av varor och tjänster där vissa geografiska områden och segment har större hållbarhetsrisker, främst vad gäller miljöpåverkan, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter. LKAB styr arbetet genom riskbaserad bedömning, krav i form av leverantörsuppförandekod, dialog, utbildning och uppföljningar. Arbetet bedrivs inom fokusområdet Ansvarsfull verksamhet. Läs mer om leverantörsbedömningar på sidorna 36-37 i års- och hållbarhetsredovisningen.

LKAB:s leverantörsuppförandekod omfattar samtliga leverantörer och innehåller ett antal baskrav. De inkluderar bland annat antikorrupption, barnarbete, tvångsarbete, arbetsförhållanden och utsläpp till mark, vatten eller luft. Utifrån riskbedömningar uppmanas riskleverantörer göra en självdeklaration gentemot kraven vilken sedan följs upp gemensamt av LKAB och leverantörer.

Inköpsdirektören är ansvarig för effektiva och hållbara inköp inom LKAB. De dotterbolag som gör inköp utanför moderbolagets inköpsavdelning arbetar löpande med sina egna värdekedjor. LKAB:s hållbarhetsavdelning ansvarar för att dra upp gemensamma riktlinjer, följa upp och stödja det arbete som bedrivs.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Samverkan med ursprungsbefolkning

LKAB:s verksamhet påverkar andra näringar som exempelvis renskötsel. Respekt för rennäringen och samers möjlighet att bedriva densamma ligger till grund för LKAB:s principer för samverkan och samförstånd.

Principerna inbegriper ömsesidig respekt och förhandlingsvilja, öppen dialog samt tillgång till information i ett tidigt skede. För vissa större projekt genomförs sociala konsekvensbeskrivningar. LKAB:s uppförandekod och riktlinjer för markanvändning styr arbetet.

Samverkansavtal med de samebyar som direkt berörs av verksamheten är ett verktyg för att säkerställa respekt. Inom ramen för avtalen diskuteras, planeras och genomförs åtgärder och utvecklingsinsatser som framtagande och efterlevnad av principer för kompensation för störning.

Direktör HR och hållbarhet är ansvarig.

Avgränsning: Inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Samhällsomvandling

LKAB:s malmfyndigheter är så belägna att samhällen måste flyttas för att möjliggöra fortsatt gruvdrift. Detta innebär omfattande samverkan med kommuner, myndigheter, näringsliv och lokalboende.

LKAB har stor påverkan på lokalsamhällen som betydande arbetsgivare, näringslivsaktör, på grund av verksamhetens art och genom initiativ för utveckling av lokalsamhället. Samverkan sker för gemensamma intressen som infrastruktur för att skapa attraktiva samhällen. Samråd genomförs kring de delar av verksamheten som påverkar lokalsamhället.

Hållbarhetsmålen liksom LKAB:s riktlinjer för markanvändning samt en under 2015 publicerad ersättningsmodell för fastighetsköp, styr arbetet. Läs mer i års- och hållbarhetsredovisningen på sidorna 44-45. Se även avsnittet Hantering av synpunkter – miljö och samhälle i detta appendix.

Direktören för Samhällsomvandling, direktören för HR och hållbarhet samt direktörerna för Division Norra, Division Södra och Försäljning och logistik är ansvariga.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Affärsetik inklusive antikorrupktion

LKAB:s risker för korrupktion och oegentligt beteende bedöms i koncernens övergripande riskarbete. LKAB:s värderingar "Engagerad – Nyttänkande – Ansvar" och uppförandekod, samt Instruktion för representation, gåvor och andra förmåner styr det önskade beteendet inom organisationen. För leverantörer finns en särskild leverantörsuppförandekod.

Uppförandekoden finns på svenska, norska, engelska, tyska, holländska, kinesiska och turkiska för att tillgodose medarbetarnas behov. Utbildning i uppförandekoden sker kontinuerligt genom en interaktiv utbildning. Antalet medarbetare som genomfört utbildningen följs upp kvartalsvis. Utbildningen är en del av introduktionen av nya medarbetare. Arbetet med ett rapporteringssystem för anonym rapportering av avvikelser mot uppförandekoden för medarbetare inom LKAB implementerades i januari 2016 och under 2017 har systemet öppnats även för externa parter.

LKAB:s etikråd ansvarar för etik- och antikorrupsionsfrågor. I rådet ingår chefsjuristen, direktör för HR och hållbarhet och ekonomidirektören. I års- och hållbarhetsredovisningen rapporteras korrupsionsfall och fall av egenmäktigt förfarande.

Korrupktion: Fall där anställd utnyttjat sin position i företaget för egen vinnings skull.

Egenmäktigt förfarande: Fall där anställd erhållit arbetsrättsliga konsekvenser på grund av att man brutit mot anställningsavtalet. *Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet*

Krisberedskap

Verksamhetens karaktär gör att LKAB har ett ansvar för att förbereda sig på att hantera det oväntade. Det gäller särskilt moderbolaget och produktionsverksamheten. Planer och organisation för hantering av olika typer av kriser finns på plats, och övningar sker regelbundet. Riskkommittén och Chief Risk Officer (CRO) ansvarar för struktur och för övningar avseende krissituationer. Övningar och händelser följs upp och förbättringar implementeras i rutinerna.

Respektive chef ansvarar för den lokala krisorganisationen och underordnad organisation för övningar. Direktörerna för Division Norra och Division Södra är ansvariga för krisberedskapen inom produktionen. För koncernen är vd ytterst ansvarig. En särskild koncernövergripande riskhanteringsfunktion är upprättad med Chief Risk Officer (CRO).

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet

Plan för stängning

LKAB är en betydande arbetsgivare och genererar sysselsättning utanför den direkta verksamheten. Stängning skulle innebära en stor omställning för lokalsamhället. Då verksamheten även påverkar omgivande miljö ska planer för återställande också finnas, enligt lagstiftningen redan i tillståndsansökan. Förutom planer finns budget för att hantera långsiktiga konsekvenser av avveckling av gruvor.

LKAB:s efterbehandlingsplaner styrs av lagar och myndighetskrav och syftar till att efterbehandla landskapet så att det åter kan fungera som ett naturområde. Utöver de lagstadgade åtgärderna eftersträvar LKAB att genomföra så kallad ekologisk efterbehandling. Efterbehandlingsplanen är en integrerad del av verksamhetsplanerna och kommuniceras med tillståndsgivande myndighet. Direktören för HR och hållbarhet är ansvarig.

Avgränsning: inom LKAB

Mänskliga rättigheter

Det sociala ansvaret sträcker sig, förutom internt inom LKAB, även till våra närsamhällen, leverantörs- och kundledet. I enlighet med ägarens krav på statliga bolag arbetar LKAB med riskanalyser internt samt för hela värdekedjan. Utifrån riskanalyserna tas handlingsplaner fram i enlighet med den policy för mänskliga rättigheter som antogs 2016. Vidare har en kortare beskrivning av policyn om mänskliga rättigheter inkluderats i uppförandekoden och tillhörande interaktiv utbildning.

Avgränsning: inom LKAB och utanför LKAB:s verksamhet.

INDIKATORER

Indikatorerna inom GRI:s ramverk kan vara av både beskrivande och kvantitativ karaktär. Samtliga väsentliga indikatorer ska så långt som möjligt rapporteras i huvuddokumentet LKAB:s års och hållbarhetsredovisning 2017. Någon enstaka indikator rapporteras i sin helhet i appendix vilket framgår i index, och i flera fall görs kompletteringar eller förtydliganden i appendix.

Ekonomi**G4-EC1 Skapat och levererat värde + Mining and Metal branschspecifikt tillägg**

LKAB har inte gruvor i något av länderna som omfattas av EITI (Extractive Industries Transparency Initiative). LKAB:s utvinning sker enbart i Sverige och Turkiet.

Miljö**G4-EN12 Väsentlig påverkan på biologisk mångfald**

Under 2017 har inga nya naturmarker med känd hög biologisk mångfald nyttjats på ett sådant sätt att det kan innebära att vissa arter riskerar att påverkas negativt vare sig lokalt eller regionalt, eller på ett sådant sätt att någon arts överlevnad hotas. Läs mer om befintlig verksamhet under beskrivningen av DMA för Biologisk mångfald.

G4-EN15 Direkta utsläpp av koldioxid

LKAB redovisar växthusgasen koldioxid. Beräkningsmetoderna har koppling till nationell lagstiftning och EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Utsläppen härrör från bränslen samt tillsatsmedel som används vid pelletsproduktionen och transporter. Transporter ingår inte i uppföljningen för EU/ETS men ingår i den uppföljning för utsläpp och måluppföljning som redovisas i års- och hållbarhetsrapporten. Emissionsfaktorerna som används för respektive bränsle och tillsatsmedel regleras via tillstånd för utsläpp av koldioxid.

G4-EN16 Indirekta utsläpp av koldioxid

De indirekta utsläppen av koldioxid härrör från el och beräknas med hjälp av elleverantörernas emissionsfaktorer. Under 2017 utgjordes elköpen i Norge och Sverige av ursprungsmärkt el från fossilfria källor.

G4-EN21 NO_x, SO_x och andra väsentliga utsläpp till luft

Utsläpp till luft och vatten baseras på provtagningar reglerade i egenkontrollprogram och uppmätta vattenmängder samt i förekommande fall beräkningar grundade på mängder förbrukat bränsle och emissionsfaktorer eller massbalansberäkningar. Massbalansberäkningarna görs för utsläpp från pelletsprocessen av SO₂, F och HCl. Både mobila och stationära källor omfattas av miljövillkor och ingår i redovisade siffror. Ytterligare information om mätpunkter och mätmetoder finns tillgängliga i LKAB:s årliga miljörapporter samt egenkontrollprogram som inlämnas till tillsynsmyndigheter.

G4-EN24 Totalt antal samt volym av väsentligt spill + Mining and Metal branschspecifikt tillägg

LKAB arbetar löpande med att identifiera och åtgärda riskfyllda situationer eller anläggningar där spill kan inträffa genom risk- och tillbudsrapportering och riskanalyser, nedanstående ingår i hantering och statistik. Inga spill har skett under året som har kvalificerat för inkludering i den finansiella redovisningen (definieras som bot eller annan skada som har väsentlig påverkan på finansiella tillgångar, till exempel ett damm haveri eller liknande). Se tabell nedan.

2017 G4-EN24 SPILL	KIRUNA	MALMBERGET	SVAPPAVAARA	NARVIK	LULEÅ
Antal väsentliga spill (spill rapporterade till myndighet)	9	9	2	–	1
Mängd volym (m ³)	10,6	1,8	11	–	1,5
Beskrivning av spill rapporterade till myndighet	Spillen har inträffat inom industriområdet, de har sanerats och ingen negativ påverkan har kunnat konstateras.	Spillen bedöms inte ha medfört någon skada för människors hälsa eller miljö då saneringsåtgärder har vidtagits.	Ett av spillen har sanerats. Det andra, som bestod av kalkmjölk har runnit ut i LKAB:s sandmagasin. Inget av spillen bedöms ha medfört någon skada för människors hälsa eller miljö.	–	Läckan är stoppad och LKAB arbetar med framtagande av en plan för hur föreningen skall hanteras.

G4-EN29 Betydande böter och andra sanktioner för brott mot miljölagstiftning och -bestämmelser

Inga böter eller andra sanktioner har ålagts LKAB under 2017.

G4-EN33 Miljöpåverkan i leverantörsledet, LA15 arbetsvillkor i leverantörsledet, HR11 Mänskliga rättigheter i leverantörsledet

Då samlade revisioner genomförts inom LKAB samt dotterbolag, redovisas samtliga data från motsvarande G4-EN33, LA15 och HR11 under denna punkt. Revisioner är utförda av avdelningarna Inköp och Hållbarhet inom moderbolaget samt av dotterbolaget LKAB Minerals. Revisioner har utförts i enlighet med nedan tabell.

2017	LKAB MINERALS	LKAB MODERBOLAG	TOTAL
Ange antalet leverantörer som granskats med avseende på:			
G4-LA15 Arbetsvillkor	33 (21st 1:a gångsrevisioner, 12st followup)	25 (19st 1:a gångsrevisioner, 6 followup)	58
G4-HR11 Mänskliga rättigheter	33 (21st 1:a gångsrevisioner, 12st followup)	22 (16st 1:a gångsrevisioner, 6 followup)	55
G4-EN33 Miljö	33 (21st 1:a gångsrevisioner, 12st followup)	23 (17st 1:a gångsrevisioner, 6 followup)	56
Ange antalet leverantörer som identifierades ha betydande aktuell och potentiellt negativ påverkan på:			
G4-LA15 Arbetsvillkor	32	13	45
G4-HR11 Mänskliga rättigheter	29	10	39
G4-EN33 Miljö	29	10	39
Beskriv den betydande aktuella och potentiellt negativa påverkan som identifierades med avseende på:			
G4-LA15 Arbetsvillkor	Identifierade brister gällande processer/rutiner för lön, arbetade timmar, övertid, tidsrapportering. Vidare låg standard i arbetarostäder och andra utrymmen för arbetarna. Ej aktivt arbete gällande kontroll av leverantörskedjan.	Identifierade brister gällande anställningsvillkor, arbetsmiljö, hälsa och säkerhet. Gäller både i aktuell verksamhet och framförallt hos underleverantörer. Brister gällande arbetstid, lön och dokumentation är identifierat.	
G4-HR11 Mänskliga rättigheter	Begränsat förfarande för hantering av klagomål. Begränsade rutiner för att förhindra barnarbete i leverantörernas eller deras underleverantörers verksamhet. Ej tillräckligt med styrande dokument för affärsetik, anti-korruption, diskriminering och riskhantering.	Identifierade stora brister i leverantörskedjan gällande tvångs- och skuldarbete, inget förebyggande arbete kring området barnarbete. Avsaknad av implementation gällande policyer och rutiner inom området mänskliga rättigheter.	
G4-EN33 Miljö	Ej tillräckliga rutiner gällande miljöhantering, såsom energibesparing. Brist på tillstånd från myndighet gällande miljöpåverkan. Brist på inspektion av damning, buller och avfall i produktionsanläggningar. Ej tillräcklig implementering av avfallshantering.	Brister både i inre- och yttre miljö. Bristande kemikaliehantering, kontaminering av mark med farligt avfall. Problem med utsläpp till luft kopplat till tillverkningsprocess. Detta både hos leverantör och dess underleverantörer.	
Ange hur många procent av leverantörerna där påverkan identifierades och med vilka överenskommelse om förbättringar har träffats som ett resultat av granskningen. Ange % utifrån område:			
G4-LA15 Arbetsvillkor	100%	100%	
G4-HR11 Mänskliga rättigheter	100%	100%	
G4-EN33 Miljö	100%	100%	
Ange varför samt hur många procent av leverantörerna där påverkan identifierades och med vilka relationen avslutades som ett resultat av granskningen. Ange information utifrån område:			
G4-LA15 Arbetsvillkor;	0	0	
G4-HR11 Mänskliga rättigheter;	0	0	
G4-EN33 Miljö	0	0	

Rapporterade ärenden avseende: Miljö (G4-EN34), Mänskliga rättigheter (G4-HR12), Samhällspåverkan (G4-SO11)

Under året har inte några ärenden om negativ påverkan på mänskliga rättigheter framkommit utöver det som redovisas från leverantörsgrensningar under G4 HR-11.

Både interna och externa intressenter har haft möjlighet att lämna synpunkter eller klagomål på LKAB:s verksamhet. Synpunkterna kan gälla miljö, arbetsmiljö och arbetsrätt, mänskliga rättigheter, relationer till leverantörer och samhället.

Synpunkterna kan lämnas via telefon, e-post, post, LKAB:s visuellblåarsystem SpeakUp, linjevägen, fackliga ombud eller skyddsombud.

UTFALL LKAB 2017 FÖR KIRUNA, MALMBERGET, SVAPPAVAARA, NARVIK	
Rapporterade ärenden miljö	
Totalt antal inkomna klagomål rörande miljöpåverkan	57
Antal identifierade klagomål som adresserades under perioden	54
Antal identifierade klagomål som avslutades under perioden	53
Antal tidigare klagomål som avslutats under perioden	0
Rapporterade ärenden samhällspåverkan	
Totala antalet skadeanmälningar som inkommit under perioden	12
Antal skadeanmälningar som adresserades under perioden	12
Antal skadeanmälningar som bifölls under perioden	0
Antal skadeanmälningarna som avslogs under perioden	4
Antal tidigare skadeanmälningar som bifölls under perioden	0
Antal tidigare skadeanmälningar som avslogs under perioden	1
Rapporterade ärenden samhällsomvandling	
Rapportera det totala antalet klagomål rörande samhälle	9,0
Antal klagomål som adresserades under perioden	9,0
Antal klagomål som bifölls under perioden	8,0
Antal klagomål som avslogs under perioden	0,0

Socialt ansvar – Anställningsförhållande och arbetsvillkor G4-LA1 Totalt antal anställda och personalomsättning

MÅTETAL	UTFALL 2017
Antal nyrekryterade tillsvidareanställda	311
Andel kvinnor av nyrekryterade tillsvidareanställda, i procent	25%
Andel externa rekryteringar i relation till tillsvidareanställda per 31/12 föregående år	7,69%
Andel externa avgångar i relation till tillsvidareanställda per 31/12 föregående år	7,10%
Antal tillsvidareanställda kvinnor som slutat under året	55
Antal tillsvidareanställda kvinnor ålder <30 som slutat under året i region Sverige/Norge	8
Antal tillsvidareanställda kvinnor ålder 30-50 som slutat under året i region Sverige/Norge	26
Antal tillsvidareanställda kvinnor ålder >50 som slutat under året i region Sverige/Norge	10
Antal tillsvidareanställda män som slutat under året	231
Antal tillsvidareanställda män ålder <30 som slutat under året i region Sverige/Norge	30
Antal tillsvidareanställda män ålder 30-50 som slutat under året i region Sverige/Norge	70
Antal tillsvidareanställda män ålder >50 som slutat under året i region Sverige/Norge	100

Relationer arbetsgivare/arbetstagare

G4-LA4 Minimum tid för varsel på grund av operationella förändringar samt huruvida dessa är specificerade i kollektivavtal

Varseltiden i samband med organisationsförändringar i koncernen varierar, men följer gällande lagstiftning, arbetssätt och rutiner. Vid organisationsförändringar sker diskussioner med fackföreningarna i ett tidigt skede och LKAB stöttar medarbetare genom att ta fram en social handlingsplan som anpassas efter lokala förhållanden. I handlingsplanen kan ingå hjälp med att hitta annat lämpligt arbete inom koncernen, att söka nytt arbete och/eller utbildning. Andra verktyg är avgångsvederlag, förtidspension och ekonomiska incitament till dem som hittar nya jobb innan uppsägningstiden är över. Stöd tjänsterna kan utgöras av individuell karriärrådgivning eller administrativt stöd.

G4-MM9 FLYTT AV BOSTÄDER OCH BOENDE

Ange antal hushåll som flyttats	52
Beskriv tillvägagångssättet (processen) och vidtagna åtgärder för att förhindra negativa konsekvenser av flytten för de inblandade	LKAB Fastigheter arbetar med att informera hyresgästerna med god framförhållning och om möjligt startar dialogen fem år innan omflyttning måste ske. Omflyttningarna hanteras baserat på hyresgästernas eget val och omflyttningar inom befintligt bestånd. Enligt LKAB:s ersättningsregler erbjuds en utökad nedtrappning på hyran i åtta år och från det nionde året betalas full hyra av hyresgästen.
Rapportera utmärkande dispyter som uppstått under processen och hur de löstes	Inga särskilda utmärkande dispyter finns rapporterade. Det finns rutiner som LKAB Fastigheter behovsstyrt använder för de s k särskilda (ömande) fallen som emellanåt uppstår bland enskilda berörda hyresgäster.

G4-LA6 Skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt arbetsrelaterade dödsolyckor

MÄTETAL	UTFALL 2017	KOMMENTAR	AVGRÄNSNING
Anmälda arbetssjukdomar per 1 000 anställda	7,4		Sverige
Antal olycksfall med frånvaro, anställda	61		Hela koncernen
Antal olyckor med frånvaro, kvinnor	11	Kön på den skadade vid olycksfall anges endast i Sverige och Norge. Ej obligatorisk uppgift för extern/inhyrd personal.	Sverige/ Norge
Antal olyckor med frånvaro, män	48	Kön på den skadade vid olycksfall anges endast i Sverige och Norge. Ej obligatorisk uppgift för extern/inhyrd personal.	Sverige/ Norge
Antal olycksfall med frånvaro Sverige/Norge	59		Sverige/ Norge
Antal olycksfall med frånvaro övriga länder	2		Övriga länder
Antal olycksfall med frånvaro entreprenörer	18		Sverige inklusive LKAB Minerals
Dödsfall på grund av olycksfall, anställda	0		Hela koncernen
Dödsfall på grund av olycksfall, entreprenörer	0		Hela koncernen
Olycksfallsfrekvens, räknat på antal olyckor med frånvaro per miljon arbetstimmar	6,7	Målet år 2021 är max 3,5 olycksfall per miljon arbetstimmar. Utfall baserat på månadsrapporter. Från och med 2017 ingår även entreprenörers olycksfall i uppföljningen.	Hela koncernen
Vanligast typ av skada		Av alla olycksfall, med och utan frånvaro, är fingerskador vanligast förekommande. Om endast olycksfall med frånvaro mätes är det fot/fotledsskador.	Hela koncernen
Antal förlorade arbetsdagar på grund av olycksfall	946		Hela koncernen, exklusive LKAB Minerals

G4-LA12 Mångfald inom styrelse, ledning och personalstyrka

MÄTETAL	2017	2016
Andel kvinnor i LKAB:s ledning, %	22	22
Andel kvinnor i LKAB:s styrelse, %	27	27
Andel kvinnor inom LKAB:s personalstyrka, %	21	21
Medelålder LKAB:s ledning, år	53	52
Medelålder LKAB:s styrelse, år	57	60

UTRIKESFÖDDA 2017 ENLIGT UPPGIFT SCB

ÅLDER	2017
Andel med utländsk bakgrund, totalt %	7,0
Andel med utländsk bakgrund, kvinnor %	7,9
Andel med utländsk bakgrund, män %	6,8
Andel med utländsk bakgrund, -34 år %	4,0
Andel med utländsk bakgrund, 35-54 år %	8,3
Andel med utländsk bakgrund, 55- år %	9,3
Andel med utländsk bakgrund, tjänstemän %	10,2
Andel med utländsk bakgrund, arbetare %	5,7

Avsteg: Utrikesfödda anges endast för hela svenska verksamheten.

TILLSVIDAREANSTÄLLDA SVERIGE

ÅLDER	2017	2016
- 24	175	191
25-29	458	455
30-34	454	428
35-39	388	377
40-44	396	428
45-49	513	561
50-54	590	560
55-59	431	460
60 -	187	225

Socialt ansvar – Mänskliga rättigheter

G4-HR8 Kränkningar mot ursprungsbefolkningars rättigheter

Inga kränkningar av ursprungsbefolkningars rättigheter har rapporterats under 2017.

G4-HR9 Verksamheter som granskats med avseende på mänskliga rättigheter

Koncerngemensamt utbildningsmaterial samt underlag för riskanalys gällande mänskliga rättigheter har arbetats fram och implementerats under 2017. Alla koncernens ledningsgrupper har genomgått en utbildning om mänskliga rättigheter och 7 av 9 ledningsgrupper har genomfört riskanalys avseende mänskliga rättigheter för sin verksamhet. Materialet baseras på internationella riktlinjer och LKAB:s policy för mänskliga rättigheter och avser belysa risker internt och externt i hela värdekedjan.

Övriga Sektorsupplement mining and metal

G4-MM2 Beredskapsplan för biologisk mångfald

LKAB bedriver verksamhet på sex verksamhetsplatser nära skyddade områden eller områden med hög biologisk mångfald. Dessa utgörs av verksamheterna i Kiruna, Svappavaara, Malmberget, Mertainen, Masugnsbyn och en verksamhetsplats i Turkiet. (Gruvberget/Leveäniemi har samma deponi som Svappavaara och bedöms därför i detta sammanhang utgöra samma verksamhetsområde.)

Alla platser, utom den i Turkiet, omfattas av svensk miljölagstiftning. De svenska verksamhetsplatserna, som står för 83 procent av LKAB:s produktion, omfattas av koncernens markriktlinjer. Riktlinjerna anger att den så kallade skadelindringshierarkin ska följas så långt det går. Därtill finns skötsel- och kompensationsplaner för Mertainen och delar av Svappavaara (Nytt deponiområde Svappavaara). I samband med framtida avslutning av LKAB:s gruvverksam-

het finns i dagsläget efterbehandlingsplaner för verksamheterna och LKAB arbetar för tillfället fram riktlinjer för en mer grön efterbehandling som syftar till att fortare öka värdet av marken med avseende på naturvärden och värden för rennäring.

För LKAB Minerals stenbrott i Turkiet finns ingen separat skötselplan för biologisk mångfald. Anläggningen ligger på skogsmark som ägs av Turkiets regering. För att få behörighet och nödvändiga licenser för att verka på detta område krävs att LKAB Minerals sammanställer miljörapporter, där ett avsnitt om fauna och flora ingår. Där anges vilka arter som finns i licensområdet samt att dessa arter inte påverkas av LKAB Minerals verksamhet. Efter avslutad brytning kommer området att utformas på ett sätt som möjliggör återplantering av träd. Återplanteringen görs av skogsbruksministeriet och LKAB Minerals står för kostnaden, som en del i det ursprungliga tillståndet att verka i området.

G4-MM5 Verksamhet i anslutning till ursprungsbefolkningars traditionella områden, och överenskommelser med ursprungsbefolkningar

LKAB har tecknat samverkansavtal med de tre samebyar som har renbetesområden som gränsar till LKAB:s gruvverksamhet baserat på Free, prior and informed consent (FPIC).

MM10-Plan för stängning

LKAB har sex aktiva gruv- och täktverksamheter med stängnings-/ efterbehandlingsplaner i enlighet med miljötillstånd; fem i Sverige och en i Turkiet. LKAB har därmed stängnings-/efterbehandlingsplaner till 100 procent för dessa verksamheter. LKAB har avsatt totalt 1 276 miljoner kronor för efterbehandling för alla verksamhetsområden.

INNEHÅLLSINDEX ENLIGT GRI

INDEX	BESKRIVNING	SIDA
ALLMÄN INFORMATION		
Strategi och analys		
G4-1	Kommentar från vd	4–6
Organisationsprofil		
G4-3	Organisationens namn	1
G4-4	Varumärken, produkter och tjänster	16–17
G4-5	Huvudkontorets lokalisering	Baksida
G4-6	Länder där organisationen finns	116
G4-7	Ägarstruktur och bolagsform	Insidan
G4-8	Marknader	18–21
G4-9	Bolagets storlek	1–3
G4-10	Beskrivning av total personalstyrka	38–39, Appendix
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	Appendix
G4-12	Leverantörskedja	36–37
G4-13	Större förändringar under redovisningsperioden	2
G4-14	Försiktighetsprincipens tillämpning	Appendix
G4-15	Externa stadgar, principer och initiativ	Appendix
G4-16	Medlemskap i organisationer	Appendix
Identifierade väsentliga aspekter och avgränsningar		
G4-17	Enheter som ingår i redovisningen	70–71, 116
G4-18	Process för att definiera redovisningens innehåll	69, Appendix
G4-19	Väsentliga aspekter	69, Appendix
G4-20	Väsentlig påverkan inom organisationen	Appendix
G4-21	Väsentlig påverkan externt	Appendix
G4-22	Korrigeringar från tidigare rapporter	Appendix
G4-23	Väsentliga förändringar jämfört med tidigare rapporter	Appendix
Intressentrelationer		
G4-24	Intressentgrupper	8–9, Appendix
G4-25	Identifiering och urval av intressenter	Appendix
G4-26	Metoder för samarbete med intressenter	8–9, 69, Appendix
G4-27	Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter	Appendix

MM = Metal and Minis sektorspecifika tillägg

● Ofullständig information, se sidan 21 för mer information.

INDEX	BESKRIVNING	SIDA
Rapportprofil		
G4-28	Redovisningsperiod	Innehålls-förteckning
G4-29	Senaste redovisningen	Appendix
G4-30	Redovisningscykel	70
G4-31	Kontaktperson för rapporten	71
G4-32	GRI-index	70–71
G4-33	Policy och praxis för extern granskning	68, 70, Appendix
Styrning		
G4-34	Styrning	56–58
Etik och integritet		
G4-56	Uppförandekod	41, 42, 58
SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR, VÄSENTLIGA FRÅGOR		
Ekonomi		
DMA	Ekonomiska resultat	12–15, Appendix
G4-EC1 + MM	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	8–9, Appendix
G4-EC3	Organisationens förmånsbestämda åtaganden	106–108
DMA	Indirekt ekonomisk påverkan	Appendix
G4-EC8	Beskrivning av betydande indirekta ekonomiska effekter	8–9, 42
Miljö		
DMA	Material	Appendix
G4-EN1	Materialanvändning i vikt eller volym	49
DMA	Energi	Appendix
G4-EN3	Energianvändning i den egna organisationen	48
G4-EN5	Energiintensitet	48
DMA + MM	Biologisk mångfald	Appendix
G4-EN12 + MM	Väsentlig påverkan från aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden	46, Appendix
MM2	Verksamheter med krav om beredskapsplan för biologisk mångfald	46–47, Appendix

INDEX	BESKRIVNING	SIDA
DMA	Utsläpp	Appendix
G4-EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser	48, Appendix
G4-EN16	Indirekta utsläpp av växthusgaser	48, Appendix
G4-EN21 + MM	NO _x , SO _x samt andra väsentliga utsläpp till luft + avsteg mobila och stationära källor	48, Appendix
DMA + MM	Utsläpp till vatten, spill och avfall	Appendix
G4-EN24 + MM	Totalt antal samt volym av väsentligt spill	49, Appendix
MM3	Volym jordmassor, gråberg, gruvavfall och slam, samt risker	49
DMA	Produkter och tjänster	Appendix
G4-EN27	Minskad miljöpåverkan från produkter och tjänster	10–11, 16, 32
DMA	Efterlevnad, miljö	
G4-EN29	Betydande böter och andra sanktioner p g a brott mot miljölagstiftning och bestämmelser	Appendix
DMA	Miljöpåverkan i leverantörsledet	Appendix
G4-EN33	Miljöpåverkan i leverantörsledet	36–37, Appendix
DMA	Klagomålsmekanism för miljöärenden	Appendix
G4-EN34	Rapporterade miljöärenden som mottagits och hanterats	Appendix
Socialt		
Anställningsförhållande och arbetsvillkor		
DMA + MM	Anställning	Appendix
G4-LA1	Totalt antal anställda och personalomsättning	38, Appendix
DMA + MM	Relationer mellan anställda och ledning	Appendix
G4-LA4	Minsta varseltid angående förändringar i verksamheten	Appendix
DMA + MM	Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	Appendix
G4-LA6 + MM	Skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt arbetsrelaterade dödsolyckor	41, Appendix
DMA	Mångfald och jämställdhet	Appendix
G4-LA12	Mångfald inom styrelse, ledning och personalstyrka ●	39, 64–66, Appendix
DMA	Bedömning av arbetsvillkor hos leverantörer	Appendix
G4-LA15	Bedömning av arbetsvillkor i leverantörsledet	36–37, Appendix

INDEX	BESKRIVNING	SIDA
Mänskliga rättigheter		
DMA	Icke-diskriminering	Appendix
G4-HR3	Diskrimineringsfall	41
DMA + MM	Ursprungsbefolkningars rättigheter	Appendix
G4-HR8	Kränkningar mot ursprungsbefolkningars rättigheter	42, 43, Appendix
MM5	Verksamhet i anslutning till ursprungsbefolkningars traditionella områden, och överenskommelser med ursprungsbefolkningar	42, 43, Appendix
DMA	Granskning/genomlysning mänskliga rättigheter	Appendix
G4-HR9	Verksamheter som granskats med avseende på mänskliga rättigheter	36–37, 42–43, 51, 53, Appendix
DMA	Bedömning av mänskliga rättigheter hos leverantörer	Appendix
G4-HR11	Mänskliga rättigheter i leverantörsledet	36–37, Appendix
DMA	Klagomålsmekanismer för ärenden rörande mänskliga rättigheter	Appendix
G4-HR12	Rapporterade ärenden avseende mänskliga rättigheter som mottagits och hanterats	Appendix
Samhälle		
DMA + MM	Lokalsamhälle	Appendix
G4-S02	Väsentlig, faktisk eller potentiell negativ påverkan på lokala samhällen	28–29, 42–45
MM6	Markdispyter med lokala samhällen och ursprungsbefolkningar	43
DMA	Korruption	Appendix
G4-S05	Korruptionsincidenter	41
DMA	Klagomålsmekanismer rörande samhällspåverkan	Appendix
G4-S011	Rapporterade ärenden som mottagits och hanterats	Appendix
Förflyttning (bosättning)		
MM9	Hushåll som omfattas av flytt, samt påverkan på uppehälle	44–45
DMA	Plan för stängning	Appendix
MM10	Verksamheter med stängningsplaner på plats	46–47, Appendix
DMA	Krisberedskap	28, 46, Appendix

LKAB, BOX 952, SE-971 28 LULEÅ | TEL +46 771 760 000 | WWW.LKAB.COM